

Polsk språk 1 (POL1110)
høsten 2005

Kort polsk grammatik

Morgan Nilsson
(Versjon 2003-12-19)

INNHALD

Alfabetet	3
Betoning	4
Uttale	
– av i , a og e ; av obstruenter (stemte/ustemte)	5
– av ł og n	6
– av ń	7
Uttaleforenklinger	7
Fonologi (+ konsonantalternasjoner, flyktig vokal)	8
<i>Ortografi</i>	
– stavingen av [j] og [ż]	9
– stavingen av [u], [ch], -[cki]	10
– stor forbokstav, interpunksjon	10
– indirekt tale, sammenskriving av <i>nie</i>	11
Kjønn (genus)	12
<i>Kasus</i>	
– nominativ	13
– akkusativ	19
– genitiv	22
– lokativ	26
– dativ	29
– instrumentalis	31
– vokativ	33
<i>Substantiver</i>	
– med uregelrett bøyning	34
– med adjektivisk bøyning	36
– ubøyelige substantiver	38

– substantiver med uregelrett bøyning	39
– <i>pluralia tantum</i> (ord med bare flertalls form)	40
Bøyning av adjektiver og pronomener	41
Komparasjon (gradbøyning) av adjektiver	42
Dannelse av adverb	44
Komparasjon av adverb	46
<i>Pronomener</i>	
– personlige pronomener	48
– eiendomspronomen (= possessive)	49
– spørrepronomen, ubestemte pronomener	50
– nektende pronomener, totale pronomener	51
– påpekende (demonstrative) pronomener	52
– relative pronomener	52
– resiproke pronomener	53
<i>Tallord</i>	
– grunntall	54
– ordenstall	57
– kollektivtall	59
– tallsubstantiver	60
<i>Verber</i>	
– verbets former	62
– verbets aspekter; aspekt og tid (tempus)	63
– dannelse av aspektpar	64
– noen vanlige verber	66
– avsluttet el. fullbyrdet handling (“fullbordade aktionsarter”)	71
– gjentakende el. prosessuell (“pågående) handling	72
Verbets tempusformer (tidsformer):	
Pågående presens (nåtid) og fullbyrdet futurum (fremtid)	73
Preteritum (fortid)	74
Pågående futurum	76
Verbets øvrige modusformer:	
– imperativ (bydeform), konsessiv (innrømmende form)	77
– konjunktiv (jf. mulighet, uvirkelighet)	78
Verbets infinitte former:	
– infinitiv, presens gerundium	79
– presens partisipp, preteritum partisipp	80

– verbalsubstantiver	81
– preteritum gerundium	82
Verbets diateser:	
– refleksiv, passiv	83
– ubestemt partisipp	84
– høflig tiltale	85
<i>Bøyningstyper</i>	
– regelrette verbtyper, sterke verbtyper	86
– regelrett A -bøyning	87
– sterke og uregelrette verb med A -bøyning	88
– regelrett Y -bøyning	89
– sterke og uregelrette verb med Y -bøyning	90
– regelrett I -bøyning	91
– sterke og uregelrette verb med I -bøyning	93
– regelrett E -bøyning	94
– sterke og uregelrette verb med E -bøyning	96
Konsonantalternasjoner (presens og futurum)	98
Verbet <i>być</i>	102
Andre predikatstyper	103
Dannelse av bevegelsesverb med prefikser	105
Andre avledninger med prefikser	107
<i>Kongruens</i>	
– ved tallord	108
– subjekt-predikat	109
<i>Preposisjoner</i>	
– de vanligste	110
– prefigerte preposisjoner	112
– posisjon kontra forflytning	112
– overflate kontra rom (“yta kontra utrymme”)	114
– sammensatte preposisjonsuttrykk	115
Reksjon (styring) ved verber, adjektiver og substantiver	116
<i>Tidsadverbialer</i>	
– tidspunkt, øyeblikk, klokkeslett	117
– deler av dagen, dag	118
– uke, måned, årstid, år	119
– tiår, århundre, årtusen, øvrige uttrykk	120

– gjentakelse, relativt tidspunkt	121
Tidslengde	123
Frekvens	124
Negasjon	126
<i>Setningsbygning</i>	
– sammenbindende konjunksjoner	127
– doble konjunksjoner	127
– underordnede konjunksjoner	127
– final bisetning	128
<i>Orddannelse</i>	
– substantiver dannet av adjektiver	129
– feminine personbetegnelser dannet av maskuline	129
– diminutiv, augmentativ	130
– personbetegnelser dannet av verber, substantiver, adjektiver	130
– lokaler og steder	131
– adjektiver dannet av substantiver	131
– adjektiver dannet av verber	132
Nominalbøyningens grunnleggende former (entall)	133
Nominalbøyningens grunnleggende former (flertall)	134